Talouspolitiikka/Veropolitiikka
Pekka Hyttinen

Valtiovarainvaliokunnan verojaostolle

U 4/2017 vp, valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle ehdotuksesta neuvoston direktiiviksi tilapäisesti sovellettavan käännetyn verovelvollisuuden mekanismista

Valtioneuvoston kirjelmä käsittelee EU:n komission 21.12.2016 antamaa ehdotusta arvonlisäverodirektiivin (2006/112/EY) muuttamisesta tietyn kynnyksen ylittäviin tavaroiden luovutuksiin ja palvelujen suorituksiin tilapäisesti sovellettavan yleisen käännetyn verovelvollisuuden mekanismin osalta. Ehdotus pohjautuu komission 7.4.2016 antamaan tiedonantoon arvonlisäveroa koskevasta toimintasuunnitelmasta (COM (2016) 148) sekä Ecofin-neuvoston 17.6.2016 pidetyn istunnon EU:n yleisestä petostentorjuntapolitiikasta yhteydessä annettuun lausumaan.

Komission ehdotuksen tarkoituksena on antaa yksittäisille jäsenvaltioille mahdollisuus tiettyjen kriteerien täyttyessä poiketa yhteisestä arvonlisäverojärjestelmästä niin, että tietyn kynnysarvon ylittäviin kotimaisiin tavaroiden ja palvelujen myynteihin sovelletaan tilapäistä yleistä käännettyä verovelvollisuutta, jossa ostaja suorittaa myyjän sijaan arvonlisäveron valtiolle. Kynnysarvoksi komissio ehdottaa 10.000 euroa laskua kohden.

Yleisen käännetyn verovelvollisuuden ehdotus edustaa merkittävää poikkeamaa arvonlisäverodirektiivin periaatteisiin pohjautuvasta yhteisestä arvonlisäverojärjestelmästä. EU-tasoiset toimenpiteet arvonlisäveropetosten vastaisessa taistelussa ovat erittäin tärkeitä ja keinovalikoimaa tulee tarkastella huolellisesti ja laaja-alaisesti mahdollisimman tehokkaan lopputuloksen saavuttamiseksi. *Yleisen käännetyn verovelvollisuuden käyttöönottoon tulee kuitenkin suhtautua suurella varauksella veropetosten tehokkaan torjunnan, sisämarkkinoiden eheyden ja verovelvollisille aiheutuvan hallinnollisen taakan ja kustannusten kannalta.*

Komission esityksestä ja sen vaikutuksista elinkeinoelämälle

Arvonlisäveropetokset eri muodoissaan aiheuttavat vuosittain EU-laajuisesti erittäin suuret veronmenetykset. Kannatettavina keinoina veropetosten torjunnassa voidaan mainita muun muassa viranomaisten välinen hallinnollinen yhteistyö ja tietojenvaihto. Komission yksi merkittävimpiä vireillä olevia kehityshankkeita on ns. lopullisen arvonlisäverojärjestelmän perustaminen EU:n sisäiseen yritysten väliseen kaupankäyntiin siten, että tavarat verotetaan niiden määrämaassa. Hankkeen hyväksyminen ja säännösten täytäntöönpano vie väistämättä kuitenkin aikaa, jolloin on selvää, että myös nopeita toimia tarvitaan. ***Elinkeinoelämän keskusliitto EK ei kuitenkaan kannata tilapäistä yleisen***

käännetyn verovelvollisuuden järjestelmän käyttöönottoa keinona veropetosten torjunnassa.

Järjestelmän käyttöönoton vaikutuksista on huomioitava erityisesti, että käännetty verovelvollisuus väliaikaisena kokeiluna *lisäisi selvästi yritysten kustannuksia ja hallinnollista taakkaa.* Yritykset käytännössä joutuisivat soveltamaan kahta rinnakkaista menettelyä (yli ja alle 10.000 euron laskut) ja käännetyn arvonlisäverovelvollisuuden mekanismi vaatisi myös muutoksia taloushallinnon järjestelmiin ja veron raportointimenettelyihin. Kokemustemme mukaan myös käännetyn arvonlisäveron soveltamiseen liittyy usein virhetilanteita tulkintaongelmien tai esimerkiksi pitkälle automatisoidun laskujen käsittelyprosessien johdosta. Lisäksi koska järjestelmä olisi tarkoitettu joka tapauksessa väliaikaiseksi (v. 2022 asti), kustannukset tästä kokeilusta olisivat verovelvollisille merkittävät.

Edelleen on huomattava, että järjestelmän käyttöönotto saattaa haitata sisämarkkinoiden toimivuutta ja erityisesti hanke ei ole linjassa tavoitellun määränpäämaaperiaatteen kanssa. Määränpäämaaperiaatteeseen ei sisälly elementtejä nyt esitettävää yleistä käännettyä verovelvollisuutta koskien. Pidämme myös hyvin mahdollisena sitä, että tällä hetkellä esiintyvät veropetosmuodot (kuten ns. karusellikauppa) muuttaisivat osittain vain muotoaan tai siirtyisivät toisten jäsenvaltioiden alueille.

Komission ehdotus ei myöskään sisällä yksityiskohtaista vaikutusarviointia eri osapuolten kannalta, jonka johdosta tarkkojen vaikutusten esittäminen on käytännössä tässä vaiheessa yrityselämän kannalta mahdotonta.

Esityksen kokonaisvaikutusta arvioiden Elinkeinoelämän keskusliitto EK ei kannata komission esitystä yleisen EU-laajuisen käännetyn verovelvollisuuden väliaikaisesta käyttöönotosta.